

PREPRAVNÝ PORIADOK

PRE MESTSKÚ AUTOBUSOVÚ DOPRAVU DOLNÝ KUBÍN

ARRIVA Liorbus, a.s.

ARRIVA Liorbus, a.s.
Bystrická cesta 62
031 01 Ružomberok
Slovenská republika

IČO: 36403431
DIČ: 2020127835
www.arriva.sk/liorbus

OBSAH:

I.	Úvodné ustanovenia	3
II.	Výklad pojmov	3
III.	Druh dopravy	4
IV.	Rozsah poskytovaných dopravných služieb	4
V.	Zmluva o preprave osôb	4
VI.	Základné povinnosti dopravcu	4
VII.	Práva dopravcu	5
VIII.	Základné práva a povinnosti cestujúceho	6
IX.	Práva cestujúcich s obmedzenou schopnosťou pohybu a orientácie a zdravotne postihnutých osôb (osobitná skupina cestujúcich)	7
X.	Predaj cestovných lístkov, kontrola cestovných lístkov	8
XI.	Preprava batožiny	9
XII.	Dopravné nehody a iné mimoriadne udalosti počas prepravy	11
XIII.	Uplatňovanie práv, reklamácie	11
XIV.	Straty a nálezy	12
XV.	Záverečné ustanovenia	13

I. Úvodné ustanovenia

- 1.1. Tento prepravný poriadok je vyhotovený v súlade a na vykonanie príslušných ustanovení zákona č. 56/2012 o cestnej doprave v platnom znení (ďalej len „zák. č. 56/2012“).
- 1.2. Tento prepravný poriadok nadobúda účinnosť dňom jeho zverejnenia na webovom sídle Dopravcu.
- 1.3. Tento prepravný poriadok spolu s tarifou a cestovnými poriadkami je návrhom Dopravcu na uzavretie prepravnej zmluvy medzi Dopravcom a cestujúcim.
- 1.4. Prepravný poriadok upravuje podmienky prepravy osôb, príručnej batožiny, cestovnej batožiny a živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim.
- 1.5. Neoddeliteľnou súčasťou prepraveného poriadku je tarifa pre príslušné druhy dopravy a cestovné poriadky jednotlivých liniek, zverejnené na webovom sídle dopravcu a v zákazníckych centrach dopravcu.

II. Výklad pojmov

- 2.1. „**Dopravca**“ je prevádzkovateľ pravidelnej osobnej cestnej dopravy v rozsahu podľa tohto prepravného poriadku, ktorý má platnú dopravnú licenciu na prevádzkovanie osobnej cestnej dopravy, vydanú v súlade s príslušnými predpismi Slovenskej republiky.

Dopravcom je:	ARRIVA Liorbus, a.s.
Obchodné meno:	ARRIVA Liorbus, a.s.
Sídlo:	Bystrická cesta 62, 031 01 Ružomberok
IČO:	36403431

Registrácia: Obchodný register Okresného súdu Žilina, oddiel: Sa, vložka číslo: 10334/L

- 2.2. „**Cestujúci**“ je fyzická osoba, ktorá využíva služby osobnej cestnej dopravy, poskytované Dopravcom a na tento účel je s Dopravcom povinná uzatvoriť prepravnú zmluvu.
- 2.3. „**Pravidelná doprava**“ je doprava, ktorou sa zabezpečuje preprava cestujúcich autobusom v presne určených intervaloch po presne určených trasách, pričom cestujúci nastupujú a vystupujú na vopred určených zastávkach.
- 2.4. „**Prepravná zmluva**“ je zmluva o preprave osôb, ktorú na účely vykonania prepravy osoby uzatvárajú Dopravca a cestujúci. Prepravná zmluva je uzatvorená akceptáciou tohto prepraveného poriadku cestujúcim, za ktorú sa považuje zakúpenie cestovného lístka.
- 2.5. „**Cestovný lístok**“ je doklad potvrzujúci zaplatenie cestovného za prepravu a uzatvorenie Prepravnej zmluvy. Cestovný lístok môže Dopravca vydať ako listinný doklad alebo ako elektronický doklad.
- 2.6. „**Tarifa dopravcu (ďalej tarifa)**“ je dokument Dopravcu, ktorým upravuje:
 - I. sadzby základného cestovného a príplatkov k nim,
 - II. sadzby cestovného pre všetky skupiny cestujúcich a psa so špeciálnym výcvikom,
 - III. ceny za prepravu príručnej a cestovnej batožiny, živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim,
 - IV. sadzbu sankčnej úhrady,
 - V. podmienky, za ktorých sa sadzby cestovného a ostatných cien uplatňujú.
 - VI. zásielky zmluvne dojednané
- 2.7. „**Cestovný poriadok**“ je dokument, upravujúci časy odchodov a príchodov jednotlivých autobusových liniek.
- 2.8. „**Prepravná povinnosť**“ je povinnosť Dopravcu uzatvoriť zmluvu o preprave osôb s každým cestujúcim pripraveným na zastávke na trase autobusovej linky v čase odchodu autobusu podľa cestovného poriadku; to neplatí, ak je vyčerpaná kapacita autobusu podľa osvedčenia o evidencii, cestujúci nie je podľa prepravného poriadku spôsobilý na prepravu alebo prepravu na trase autobusovej linky dočasne znemožňuje aktuálny technický stav, pripustnosť cesty alebo bezpečnosť a plynulosť cestnej premávky.
- 2.9. „**Zdravotne postihnutá osoba**“ alebo „**Osoba so zníženou pohyblivosťou**“ je akákoľvek osoba, ktorej **pohyblivosť pri využívaní dopravy je znížená** v dôsledku akéhokoľvek telesného postihnutia

(zmyslového alebo pohybového, trvalého alebo dočasného), duševného postihnutia alebo poruchy alebo akejkoľvek inej príčiny zdravotného postihnutia, alebo v dôsledku veku a ktorej stav si vyžaduje primeranú pozornosť a prispôsobenie služieb, ktoré sú k dispozícii všetkým cestujúcim, jej osobitným potrebám.

III. Druh dopravy

3.1. Dopravca prevádzkuje v súlade s týmto prepravným poriadkom verejnú pravidelnú prepravu osôb ako mestskú hromadnú dopravu v Dolnom Kubíne.

IV. Rozsah poskytovaných dopravných služieb

- 4.1. Dopravca poskytuje cestujúcim verejnú pravidelnú prepravu osôb podľa príslušných cestovných poriadkov z miesta nástupu do miesta výstupu.
- 4.2. Dopravca poskytuje v rámci verejnej pravidelnej dopravy osôb zároveň prepravu príručnej batožiny a živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim, ktorých prepravu Dopravca v tomto prepravnom poriadku výslovne nezakazuje.
- 4.3. Dopravca poskytuje cestujúcim aj ďalšie služby spojené s prepravou osôb uvedené v tomto prepravnom poriadku, najmä služby súvisiace s:
 - I. právami cestujúcich,
 - II. nárokmi cestujúcich z prípadne spôsobenej škody,
 - III. právami z neuskutočnej alebo nedokončenej prepravy,
 - IV. osobitnými právami vybranej skupiny cestujúcich
 - V. uplatňovaním práv cestujúcich u Dopravcu.

V. Zmluva o preprave osôb

- 5.1. Zmluva o preprave osôb je uzavretá zapatením cestovného podľa príslušnej tarify cestujúcim. Potvrdením o uzavretí zmluvy o preprave osôb a dokladom o zapatení cestovného je cestovný lístok.
- 5.2. Zmluvou o preprave osôb vzniká cestujúcemu právo, aby ho Dopravca prepravil do miesta určenia riadne a včas v súlade s týmto prepravným poriadkom.
- 5.3. Dopravca je oprávnený v prípade, že povolená kapacita autobusu nedovoľuje prepravu všetkých cestujúcich, pripravených na zastávke na trase autobusovej linky v čase odchodu autobusu, prednostne priať na prepravu cestujúceho, pre ktorého je podľa prepravného poriadku vyhradené miesto v autobuse, teda zdravotne postihnutú osobu, osobu so zníženou pohyblivosťou a ďalej osoby staršie, tehotné ženy a rodičov s malými deťmi.

VI. Základné povinnosti Dopravcu

- 6.1. Dopravca prevádzkuje prepravu osôb v súlade s udelenými povoleniami, dopravnými licenciami, licenciami ES a uzavretými zmluvami o výkonoach vo verejnem záujme a v súlade so zák. č. 56/2012.
- 6.2. Dopravca je povinný:
 - I. prevádzkovať cestnú dopravu podľa prepravného poriadku,
 - II. označiť každý prevádzkovaný autobus svojím obchodným menom,
 - III. zabezpečiť technickú základňu vybavenú na prevádzku, údržbu, technickú kontrolu, parkovanie a garážovanie autobusov a na starostlivosť o osádky autobusov, o cestujúcich a o náklad v rozsahu poskytovaných dopravných služieb,
 - IV. zabezpečiť, aby v každom prevádzkovanom autobuse bol doklad o udelenom povolení alebo o licencii Spoločenstva podľa zák. č. 56/2012,
 - V. zabezpečiť, aby prevádzkované autobusy parkovali a garážovali v priestoroch technickej základne alebo v priestoroch určených obcou na tento účel,
 - VI. zamestnávať ako vedúceho dopravy len osobu, ktorá má osvedčenie o odbornej spôsobilosti,

VII. byť poistený pre prípad zodpovednosti za škodu spôsobenú prevádzkováním cestnej dopravy a činnosťou osádok autobusov cestujúcim, odosielateľom a príjemcom vecí a tretím osobám.

- 6.3. Dopravca je povinný plniť Prepravnú povinnosť.
- 6.4. Dopravca je povinný verejniť tarifu na svojom webovom sídle a zabezpečiť, aby sa aspoň základné údaje sprístupnili verejnosti v cestovnom poriadku, a ak je to možné, aj v priestoroch autobusovej stanice a v autobusoch, a aby osádka autobusu a revízori boli schopní informovať cestujúcich o sadzbách a ostatných cenách pred začatím prepravy a počas nej.
- 6.5. Dopravca je povinný verejniť cestovný poriadok a jeho zmenu v dostatočnom predstihu najneskôr 10 dní pred začiatkom jeho platnosti na svojom webovom sídle, na autobusových staniciach a zastávkach, prípadne aj iným vhodným spôsobom.
- 6.6. Dopravca je povinný vydať cestujúcemu cestovný lístok, resp. ho zaevidovať v elektronickom systéme, ak sa na zaplatenie cestovného lístka použilo elektronické médium.
- 6.7. Dopravca je ďalej povinný:
 - I. prevádzkovať dopravu prostredníctvom osôb, ktoré sú odborne a zdravotne spôsobilé a majú platné oprávnenie na vedenie daného typu autobusu,
 - II. používať pri prevádzkovaní vozidlá alebo súpravy vozidiel (ďalej len „vozidlo“) s technickým preukazom vozidla a v technickom stave, ktorý zodpovedá schválenej technickej spôsobilosti,
 - III. každý autobus určený na prepravu cestujúcich riadne a zreteľne označiť obchodným menom Dopravcu, názvom cieľovej (a v prípade potreby aj východiskovej) zastávky a aj číslom linky na prednej časti autobusu
 - IV. zreteľne označiť oprávnené osoby, ktoré majú právo dávať cestujúcim pokyny na zachovanie bezpečnosti a plynulosť dopravy (vodič autobusu, dispečer, revízor)
 - V. starať sa v čo najvyššej možnej miere o bezpečnosť, pohodlie a nerušenú prepravu cestujúcich, príručnej batožiny, a živých spoločenských zvierat v súlade s týmto prepravným poriadkom,
 - VI. v prípade dopravnej nehody sa bezodkladne postarať o bezpečnosť cestujúcich, a zabezpečiť im čo najvyššie pohodlie v súlade s týmto prepravným poriadkom,
 - VII. vytvoriť podmienky pre plynulú a komfortnú prepravu zdravotne postihnutým osobám a osobám so zníženou pohyblivosťou v súlade s týmto prepravným poriadkom
 - VIII. zabezpečiť prístupnosť prepravného poriadku, tarify, cestovných poriadkov, výňatku z tohto prepravného poriadku, týkajúceho sa práv cestujúcich, ako aj ďalších informácií potrebných pre cestujúcich v sídle Dopravcu, na webovom sídle Dopravcu a zákazníckych centrách Dopravcu,
 - IX. označiť trvalo zriadenú zastávku značkou, názvom zastávky, ktorej autobusy v zastávke zastavujú a zastávkovým cestovným poriadkom (s výnimkou výstupnej cieľovej zastávky),
 - X. v súlade s týmto prepravným poriadkom umožniť cestujúcim uplatňovať svoje práva vyplývajúce z meškania spoja, prerušenia cesty alebo nedokončenia cesty.
 - XI. zabezpečiť, aby v styku s cestujúcim každá oprávnená osoba dopravcu vystupovala rozhodne a nestranne, pričom zachová slušnosť a zdvorilosť

VII. Práva dopravcu

- 7.1. Dopravca je oprávnený požadovať od cestujúcich úhradu cestovného lístka za vykonanie prepravy vo výške v súlade s príslušnou tarifou a vo forme podľa tohto prepravného poriadku.
- 7.2. Dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča alebo iného člena osádky autobusu, revízora alebo zamestnanca povereného organizáciou prepravy (ďalej len "dispečer") dávať pokyny a príkazy cestujúcim na účel zaistenia ich bezpečnosti alebo bezpečnosti a plynulosť cestnej premávky, ktorí sú povinní ich uposlúchnuť.
- 7.3. Dopravca je oprávnený prostredníctvom vodiča autobusu alebo inej oprávnenej osoby Dopravcu odmietnuť prepravu cestujúceho a vylúčiť cestujúceho z prepravy, ak:

- I. cestujúci odmietne uhradiť požadované cestovné alebo sa pri kontrole cestovných lístkov neprekáže platným cestovným lístkom alebo platným preukazom na zľavu cestovného,
 - II. správanie cestujúceho vzbudzuje obavu o bezpečnosť, život alebo zdravie vodiča alebo ostatných cestujúcich,
 - III. cestujúci poškodzuje alebo znečisťuje autobus dopravcu, alebo je pre zápach, mimoriadne znečistenie odevu, alebo z iných dôvodov ostatným cestujúcim na tárhoch,
 - I. cestujúci má v úmysle prepraviť batožinu alebo živé spoločenské zviera, ktorej preprava je podľa tohto prepravného poriadku vylúčená,
 - II. cestujúci v autobuse fajčí alebo konzumuje alkoholické nápoje alebo existuje podozrenie, že cestujúci je pod vplyvom alkoholu alebo návykových alebo psychotropných látok,
 - III. cestujúci v autobus požíva akékoľvek jedlo alebo nápoje,
 - IV. cestujúci svojim hlasovým prejavom, písaním, reprodukovaním hudby alebo iných zvukov alebo inými prejavmi pôsobí rušivo na vodiča alebo ostatných cestujúcich,
 - V. cestujúci akýmkoľvek iným spôsobom ohrozenie plynulosť alebo bezpečnosť dopravy, najmä vstupovaním do priestoru vodiča, nastupovaním alebo vystupovaním z autobusu mimo určenej zastávky alebo iným nevhodným konaním,
 - VI. cestujúci napriek upozorneniu vodiča alebo inej oprávnenej osoby nerešpektuje akékoľvek ustanovenie tohto prepravného poriadku.
- 7.4. V prípadoch podľa bodu 7.3. je Dopravca oprávnený prerušiť vykonávanú prepravu až do okamihu opustenia autobusu cestujúcim, ktorého konanie oprávňuje Dopravcu odmietnuť prepravu cestujúceho. Cestujúci, ktorý bol v súlade s bodom 7.3. vylúčený z prepravy, nemá nárok na náhradu cestovného za nevykonanú časť prepravy ani na vrátenie zaplateného cestovného.
- 7.5. Pri vylúčení osoby z prepravy treba mať na zreteli ohrozenie jej zdravia alebo bezpečnosti. Vylúčiť z prepravy osobu mladšiu ako 15 rokov mimo obvod obce je neprípustné.
- 7.6. Dopravca je oprávnený odmietnuť prepravu cestujúceho, čakajúceho na prepravu na zastávke, aj v prípade, že povolená kapacita autobusu je už naplnená.
- 7.7. Dopravca je oprávnený prostredníctvom poverených osôb, ktoré svoje poverenie preukazujú preukazom alebo odznakom s označením Dopravcu - revízorov, kedykoľvek počas výkonu prepravy skontrolovať úhradu cestovného cestujúcim. V prípade, že cestujúci neuhradil cestovné zakúpením cestovného lístka v súlade s týmto prepravným poriadkom, resp. sa neprekáza platným cestovným lístkom alebo platným dokladom kontrole cestovných lístkov, má Dopravca právo požadovať od Cestujúceho uhradenie cestovného podľa príslušnej tarify.

VIII. Základné práva a povinnosti cestujúceho

- 8.1. Cestujúci, ktorý splní podmienky stanovené prepravným poriadkom a tarifou, má právo, aby ho dopravca bezpečne, riadne a včas podľa cestovného poriadku prepravil do cieľovej zastávky. Osoba mladšia ako 6 rokov nie je oprávnená cestovať bez sprievodu osoby staršej ako 10 rokov, ktorá sa považuje za rozumovo a vôlevo dostatočne vyspelú na uzavorenie zmluvy o preprave osôb a prevzatie zodpovednosti za sprevádzanú osobu.
- 8.2. Cestujúci má právo na prepravu príručnej batožiny, a ak to umožňujú prepravné podmienky aj živých spoločenských zvierat prepravovaných spolu s cestujúcim podľa tohto prepravného poriadku.
- 8.3. Cestujúci má právo na informácie o podmienkach prepravy, ktoré mu je povinný poskytnúť vodič autobusu alebo iný oprávnený zamestnanec Dopravcu.
- 8.4. Ak nie je ďalej ustanovené inak, platí, že ak sa niektorý spoj zruší alebo ak sa preprava na ňom preruší alebo zastaví, cestujúci s platným cestovným lístkom má prednostné právo na náhradnú prepravu do zastávky, po ktorú zaplatil cestovné, iným spojom tej istej autobusovej linky alebo iným spojom inej autobusovej linky Dopravcu ARRIVA.
- 8.5. Cestujúci musí zaplatiť v prípade nefunkčnosti čítacieho zariadenia alebo čipovej karty cestovné za precestovaný úsek v hotovosti bez nároku na zľavu, ktorú by mal pri platbe z ČK
- 8.6. Cestujúci je povinný dodržiavať ustanovenia tohto prepravného poriadku, tarify a pokyny oprávnených osôb Dopravcu. Cestujúci je povinný riadiť sa pokynmi Dopravcu, zverejnenými vo

forme nápisov alebo piktogramov na autobuse (pokyny k nástupu a výstupu, držaniu sa a pod.). Svoje práva, vyplývajúce z tohto prepravného poriadku, uplatňuje cestujúci disciplinované u prítomnej oprávnenej osoby dopravcu, u vodiča len v čase, keď vozidlo stojí na zastávke alebo v sídle dopravcu.

- 8.7. Cestujúci je povinný správať sa tak, aby svojim konaním neohrozoval bezpečnosť ani plynulosť prepravy a bezpečnosť, život a zdravie vodiča a ostatných cestujúcich, nepoškodzoval a autobus a priestor autobusovej stanice, zastávky či prístrešku pri čakaní na autobus.
- 8.8. Cestujúci je povinný udržiavať čistotu a poriadok v autobuse aj v priestore autobusovej stanice, zastávky či prístrešku.
- 8.9. Cestujúci je oprávnený nastupovať a vystupovať len tými dverami, ktoré sú určené na nastupovanie alebo vystupovanie. Vo dverách autobusu, ktoré možno použiť na nastupovanie i vystupovanie, vystupujúci cestujúci majú prednosť. Cestujúci pri výstupe na zastávke na znamenie musí dať znamenie vodičovi stlačením tlačidla STOP vo vozidle MHD.
- 8.10. V autobuse, na autobusovej zastávke a prístrešku platí prísny zákaz fajčiť.
- 8.11. Cestujúci je povinný držať sa počas jazdy držadiel alebo inej časti interiéru autobusu k tomu slúžiaceho, pokial nemá v autobuse miesto na sedenie, a to takým spôsobom, aby počas jazdy v prípade náhlej zmeny rýchlosť alebo smeru jazdy autobusu bolo v maximálnej možnej mieri zabránené úrazu, a to aj v prípade ak používa mobilné alebo iné zariadenie pripojené na poskytované Wifi . Za zranenia vzniknuté nedodržaním tohto prepravného poriadku, dopravca nezodpovedá. V prípade, že je sedadlo cestujúceho vybavené bezpečnostným pásom, cestujúci je povinný sa pripútať s výnimkou osôb so zdravotnými dôvodmi v zmysle Nariadenia vlády č. 554/2006 Z.z. v platnom znení.
- 8.12. V prípade, že Cestujúci svojim konaním spôsobí škodu na majetku Dopravcu, je povinný Dopravcovi túto škodu nahradíť v súlade s ust. §420 a nasl. zák. č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka. V prípade spôsobenia škody Dopravcovi, je Cestujúci povinný preukázať sa na výzvu oprávneného pracovníka Dopravcu preukazom totožnosti a umožniť Dopravcovi zaznamenať si jeho osobné údaje pre účely uplatňovania náhrady škody zo strany Dopravcu.
- 8.13. Cestujúci je povinný sledovať priebeh prepravy do tej miery, aby vystúpil na tej zastávke, do ktorej má zakúpený platný cestovný lístok.
- 8.14. Počas prepravy v autobuse Dopravcu je zakázané:
 - I. rušiť vodiča a komunikovať s ním pri výkone dopravy,
 - II. zdržiavať sa na mieste, kde bráni vodičovi vo výhľade z autobusu,
 - III. vstupovať do priestoru autobusu vyhradeného pre vodiča,
 - IV. fajčiť v autobuse (vrátane elektronických cigaret), konzumovať v autobuse akékoľvek potraviny a nápoje,
 - V. prepravovať v autobuse veci v rozpore s týmto prepravným poriadkom,
 - VI. reprodukovať hudbu, vydávať zvuky, pískať alebo hrať na hudobnom nástroji alebo sa správať akokoľvek hlučne,
 - VII. nastupovať a vystupovať mimo vyznačené zastávky
 - VIII. používať alebo mať obuté kolieskové korčule, dosky s kolieskami (skateboardy) a iné podobné športové a rekreačné potreby.

IX. Práva cestujúcich so zníženou pohyblivosťou a zdravotne postihnutých osôb (osobitná skupina cestujúcich)

- 9.1. Cestujúci so zdravotným postihnutím a cestujúci so zníženou pohyblivosťou majú právo na prepravu a vyhradené miesto v autobuse Dopravcu.
- 9.2. Zdravotne postihnuté osoby, ktoré na pomoc používajú vodiaceho psa, majú právo na prepravu spolu s vodiacim psom, označeným pre tento účel postrojom bielej farby s červeným krížom alebo bezpečnostnými oranžovými pruhmi. Vodiaci pes sa prepravuje bezodplatne.
- 9.3. Ak nie je ďalej uvedené inak, Dopravca nie je oprávnený odmietnuť, vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu akéhokoľvek zdravotného postihnutia alebo

- zníženej pohyblivosti a nie je oprávnený požadovať za cestovné lístky zdravotne postihnutých osôb a osôb so zníženou pohyblivosťou dodatočné príplatky.
- 9.4. Dopravca môže odmietnuť vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti:
- I. aby splnil príslušné bezpečnostné požiadavky ustanovené medzinárodným právom, právom Únie alebo vnútrosťátnym právom alebo aby splnili zdravotné a bezpečnostné požiadavky ustanovené príslušnými orgánmi;
 - II. ak konštrukcia autobusu alebo infraštruktúra vrátane vybavenia autobusových zastávok a staníc fyzicky znemožňujú nástup, výstup alebo prepravu zdravotne postihнутej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou bezpečným alebo z hľadiska prevádzky uskutočiteľným spôsobom.
- 9.5. Ak Dopravca odmietne vydať alebo inak poskytnúť cestovný lístok, alebo nastúpiť osobe z dôvodu zdravotného postihnutia alebo zníženej pohyblivosti na základe dôvodov uvedených v bode 9.4., táto osoba môže požiadať, aby ju sprevádzala iná osoba, ktorú si sama zvolí a ktorá je schopná poskytnúť pomoc, ktorú zdravotne postihnutá osoba alebo osoba so zníženou pohyblivosťou vyžaduje, aby sa prestali uplatňovať dôvody uvedené v bode 9.4.. Takáto sprevádzajúca osoba sa prepravuje bezplatne a podľa možnosti sa usadí vedľa zdravotne postihнутej osoby alebo osoby so zníženou pohyblivosťou.
- 9.6. Ak Dopravca uplatňuje bod 9.4., bezodkladne informuje zdravotne postihnutú osobu alebo osobu so zníženou pohyblivosťou o dôvodoch jeho uplatnenia a na základe jej žiadosti písomne informuje dotknutú osobu do piatich pracovných dní odo dňa požiadania.
- 9.7. V prípade potreby Dopravca vynaloží maximálne úsilie na rýchle poskytnutie dočasnej náhradnej pomôcky alebo zariadenia. Technické a funkčné vlastnosti invalidných vozíkov, iného vybavenia na zabezpečenie pohyblivosti alebo asistenčných zariadení sú podľa možnosti podobné tým, ktoré sa stratili alebo poškodili.
- 9.8. Ak pri označníku zastávky stojí zrakovo postihnutá osoba s bielou palicou alebo s vodiacim psom, dopravca je povinný pri označníku zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne v zastávke. Ak pri označníku zastávky je osoba na invalidnom vozíku, dopravca je povinný pri označníku zastávky znova zastaviť každé ďalšie vozidlo stojace súčasne v zastávke, ktoré je vybavené pohyblivou rampou slúžiacou na nástup a výstup cestujúcich na invalidnom vozíku; toto ustanovenie sa nevzťahuje na konečné zastávky.
- 9.9. Tehotné ženy, osoby s malým dieťaťom na rukách a staré osoby majú právo na miesto na sedenie. Pri nástupe týchto osôb, cestujúci v ich blízkosti, je povinný uvoľniť svoje miesto.
- 9.10. Cestujúci môže vziať so sebou do vozidla ako príručnú batožinu detský kočík alebo invalidný vozík, pokiaľ to vybavenie a obsadenie vozidla dovoľuje. Invalidný vozík musí byť vybavený účinnou brzdou, znemožňujúcou jeho samovoľný pohyb. Pri nástupe do vozidla má cestujúci s detským kočíkom s dieťaťom prednosť pred cestujúcim s detským kočíkom bez dieťaťa.
- 9.11. Cestujúci s detským kočíkom alebo invalidným vozíkom môže nastúpiť do vozidla alebo vystúpiť z vozidla len s vedomím vodiča, tými dverami vozidla, ktoré sú pre tento nástup a výstup určené (označené pictogramom). Cestujúci je povinný detský kočík alebo invalidný vozík umiestniť na miesto určené na jeho prepravu označené pictogramom. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík alebo invalidný vozík. Vodič môže výnimočne povoliť prepravu ďalších detských kočíkov, pokiaľ to prepravné podmienky dovoľujú. Cestujúci na invalidnom vozíku je povinný vozík zabrzdíť a zabezpečiť ho proti samovoľnému pohybu počas celej prepravy.
- 9.12. Cestujúci s detským kočíkom, s invalidným vozíkom a cestujúci s obmedzenou pohybovou schopnosťou (ktorý potrebuje na výstup dlhší čas), je povinný pred vystúpením upozorniť vodiča na predĺženie času výstupu stlačením príslušného tlačidla signalizačného zariadenia vozidla.
- 9.13. Cestujúcemu, ktorý pred nastúpením do autobusu oznámi vodičovi, že má obmedzenú pohybovú schopnosť, umožní vodič prednosťné a bezpečné nastúpenie a vystúpenie.
- 9.14. Naloženie a vyloženie detského kočíka si cestujúci zabezpečuje sám.

- 9.15. Ak to obsadenie vozidla umožňuje, cestujúci nachádzajúci sa na mieste určenom na prepravu detského kočíka alebo invalidného vozíka, je povinný pri nástupe cestujúceho s detským kočíkom alebo s invalidným vozíkom toto miesto uvoľniť.
- 9.16. Vodič autobusu je povinný použiť pohyblivú rampu umožňujúcu bezbariérový nástup a výstup prepravovaných zdravotne postihnutých osôb, ak je ňou vozidlo vybavené. Vodič je povinný zabezpečiť nástup a výstup cestujúceho na invalidnom vozíku po ručne ovládanej pohyblivej rampe vozidla. Za naloženie, ako aj vyloženie cestujúceho na invalidnom vozíku zodpovedá jeho sprievodca, ktorý nástup a výstup cestujúceho na invalidnom vozíku oznámi vodičovi.

X. Predaj cestovných lístkov, kontrola cestovných lístkov

- 10.1. Cestovný lístok je potvrdením o uzatvorení zmluvy o preprave osôb a o zaplatení cestovného. Cestovný lístok v papierovej podobe obsahuje obchodné meno dopravcu, jeho identifikačné číslo a daňové identifikačné číslo, druh cestovného lístka, čas jeho platnosti, prevádzkový rozsah a sumu zaplateného cestovného.
- 10.2. Dopravca v pravidelnej autobusovej preprave vydáva cestovné lístky na jednotlivú cestu - jednorazové lístky a časové lístky – na neobmedzený počet jazd počas platnosti lístka.
- 10.3. V záujme plynulosť prepravy si cestujúci dopredu pripraví, pokiaľ je to možné, presnú čiastku k úhrade cestovného. Pokiaľ tak neurobí a vodič autobusu nebude mať k dispozícii dostatočnú hotovosť na výdavok, na čo cestujúceho upozorní a cestujúci bude trvať na preprave, je vodič povinný prevziať bankovku vyššej hodnoty s tým, že dopravca si vyhradzuje možnosť vydať cestujúcemu potvrdenku na sumu prevyšujúcu platenú hodnotu. Výdavok z takto prevzatej sumy bude cestujúcemu vydaný po predložení potvrdenky na adresu uvedenej v dolnej časti potvrdenky najskôr 24 hodín po vykonanej platbe v autobuse.
- 10.4. Cestovné lístky na jednotlivú cestu vydáva Dopravca ako základné, zľavnené a osobitné.
- 10.5. Skupiny cestujúcich, ktoré sú oprávnené cestovať za osobitné cestovné, bližšie určuje tarifa. Cestujúci je povinný preukázať nárok na osobitné cestovné spôsobom určeným v príslušnej tarife.
- 10.6. Cestovný lístok môže byť zakúpený aj elektronicky, formou odrátania ceny lístka z vydanej čipovej karty, ktorú cestujúcim vydáva Dopravca. Typy cestovných lístkov a výšku cestovného určuje tarifa.
- 10.7. Jednorazový cestovný lístok oprávňuje cestujúceho na prepravu na jednej ceste z východiskovej do cieľovej zastávky.
- 10.8. Jednorazový cestovný lístok a časový cestovný lístok sú neprenosné.
- 10.9. Dopravca je oprávnený neuznať platnosť poškodeného cestovného lístka a platnosť poškodenej vydanej čipovej karty, ak údaje na lístku / čipovej karte nie sú dobre čitateľné.
- 10.10. Zľavnený a osobitný cestovný lístok sa považuje za platný len v spojení s platným preukazom na zľavu. Právo na zľavu cestovného preukazuje cestujúci vodičovi osobitným preukazom. V prípade pochybností o vzniku nároku na zľavu cestovného, je Dopravca, alebo oprávnený zamestnanec Dopravcu, oprávnený požadovať od Cestujúceho ďalšie doklady na preukázanie nároku na zľavu.
- 10.11. Cestujúci je povinný presvedčiť sa pri preberaní cestovného lístka, či mu bol vydaný cestovný lístok na základe ním zdefinovaných údajov (východisková a cieľová zastávka, nárok na zľavu...), najmä či zaplatené cestovné zodpovedá cene vyznačenej na cestovnom lístku; na neskoršiu reklamáciu Cestujúceho Dopravca neprihliada.
- 10.12. Cestujúci je sám zodpovedný za stratu alebo poškodenie cestovného lístka, Dopravca neposkytuje náhradu za stratené alebo poškodené cestovné lístky, ktoré sú nepoužiteľné.
- 10.13. Kontrolu úhrady cestovného má právo vykonávať oprávnený zamestnanec Dopravcu - vodič autobusu alebo iná oprávnená osoba - revízor, ktorý sa preukazuje identifikačným preukazom alebo odznakom.
- 10.14. Cestujúci je povinný na vyzvanie oprávneného pracovníka Dopravcu, alebo aj inej oprávnenej osoby (osoby poverené vykonávaním odborného dozoru) kedykoľvek počas prepravy a pri vystupovaní z autobusu, preukázať sa platným cestovným lístkom a nárokom na zľavu

- z cestovného, v prípade potreby ich poskytnúť dopravcovi na výmenu za náhradný cestovný lístok.
- 10.15. Cestujúci, ktorý sa na vyzvanie oprávneného pracovníka Dopravcu neprekáže platným cestovným lístkom alebo neprekáže nárok na zľavu z cestovného, je povinný zaplatiť dopravcovi sankčnú úhradu za cestovanie bez platného cestovného lístka určenú v tarife.
 - 10.16. Ak cestujúci nezaplatí požadované cestovné a sankčnú úhradu oprávnenému zamestnancovi Dopravcu priamo v autobuse, cestujúci je povinný oprávnenému zamestnancovi Dopravcu oznámiť a preukázať svoje osobné údaje, potrebné na vymáhanie cestovného a úhrady. Dokladom na preukázanie osobných údajov je výlučne preukaz totožnosti, pas alebo preukaz povolenia k pobytu cudzinca. Ak sa cestujúci nemôže alebo nechce preukázať svoje osobné údaje, je povinný strpieť potrebné úkony spojené s privolaním polície a zistením jeho totožnosti.
 - 10.17. Dopravca je oprávnený požadovať od cestujúceho tieto osobné údaje, potrebné na vymáhanie cestovného a sankčnej úhrady za cestovanie bez platného cestovného lístka: meno a priezvisko, dátum narodenia, adresa trvalého bydliska, číslo preukazu totožnosti, cestovného pasu, prípadne iného dokladu totožnosti, v prípade neplnoletého cestujúceho aj osobné údaje v danom rozsahu zákonného zástupcu cestujúceho.
 - 10.18. Ak Cestujúci neprekáže zľavu cestovného, ale vyhlási, že preukaz na zľavu vlastní, túto skutočnosť do pätnásťich pracovných dní preukáže na mieste určenom Dopravcom.
 - 10.19. Oprávnená osoba môže urobiť zvukové záznamy svojej verbálnej komunikácie s cestujúcim pre účely ochrany práv a právom chránených záujmov oprávnenej osoby pri overovaní oprávnenosti podnetov a stážnosti zo strany cestujúcej verejnosti, pokiaľ na ich použitie cestujúcich vopred upozorní.

XI. Preprava batožiny

- 11.1. Cestujúci má právo na prepravu výlučne príručnej batožiny a živých spoločenských zvierat. Ako príručnú batožinu môže cestujúci výlučne so súhlasom vodiča prepravovať aj 1 bicykel, ak to umožňuje kapacita vozidla.
- 11.2. Príručnú batožinu prepravuje Dopravca spoločne s cestujúcim a na jeho zodpovednosť, ktorý je oprávnený prepravovať v autobuse najviac 2 kusy príručnej batožiny, ak vodič neurčí inak. Vzhľadom na to, že príručná batožina je po celú dobu prepravy prepravovaná spolu s cestujúcim, Dopravca nezodpovedá za jej stratu, poškodenie alebo odcudzenie, ibaže by poškodenie bolo spôsobené okolnosťami, ktoré majú pôvod v prevádzke.
- 11.3. Príručnou batožinou je:
 - I. vec, ktorú možno ľahko, rýchle a bezpečne naložiť a umiestniť v autobuse, ak neohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných cestujúcich, a plynulosť prepravy,
 - II. detský kočík, ak je možné ho z kapacitných dôvodov ako príručnú batožinu prepravovať;
 - III. živé spoločenské zvieratá prepravované spolu s cestujúcim podľa podmienok uvedených v tomto článku,
 - IV. ak to kapacitné dôvody dovoľujú, jeden pári lyží
 - V. kolobežka v zloženom stave, ak je možné ju z kapacitných dôvodov ako príručnú batožinu prepravovať. Nie je možné prepravovať kolobežku so samostatným zdrojom pohonu (napr. elektrickým).
- 11.4. Cestujúci s detským kočíkom, cestujúci na invalidnom vozíku alebo s kolobežkou môže nastúpiť len s vedomím vodiča. Vo vozidle sa smie súčasne prepravovať len jeden detský kočík, alebo jeden invalidný vozík alebo jedna kolobežka; vodič môže výnimcoľne povoliť prepravu ďalších kočíkov alebo invalidných vozíkov, pokiaľ to prevádzkové pomery na linke umožňujú.
- 11.5. Cestujúci je povinný nastúpiť alebo vystúpiť s kočíkom alebo invalidným vozíkom tými dvermi, ktoré určí vodič alebo ktoré sú pre nakladanie a vykladanie kočíka alebo invalidného vozíka osobitne označené; kočík alebo invalidný vozík je povinný umiestniť vo vozidle podľa pokynu vodiča alebo v tej časti vozidla, ktorá je na prepravu kočíkov vyhradená.

- 11.6. Výška úhrady za prepravu príručnej batožiny je určená v tarife. Váhu a mieru batožiny pre účely určenia výšky dovozného si dopravca zistuje podľa prevádzkových možností vážením, meraním alebo odhadom. Dopravca je povinný vydať cestujúcemu doklad o zaplatení úhrady za prepravu príručnej batožiny.
- 11.7. Ako batožinu môže cestujúci vziať so sebou drobné živé spoločenské zvieratá prepravované spolu s cestujúcim, pokiaľ tomu nebránia osobitné predpisy, ak ich preprava nespôsobuje nepohodlie ostatných cestujúcich, neohrozuje ich zdravie alebo bezpečnosť a nemá vplyv na bezpečnosť a plynulosť prepravy. Živé spoločenské zvieratá sa môžu prepravovať zásadne len v uzavretých klietkach, košoch alebo iných vhodných schránkach s nepriepustným dnom. Pre prepravu schránok so živými spoločenskými zvieratami platia ustanovenia o preprave batožín.
- 11.8. Bez schránky je možné prepravovať psa, ktorý má bezpečný náhubok a drží sa na krátkej vôdzke. V jednom autobuse sa smie prepravovať najviac jeden pes bez schránky. V čase dopravnej špičky alebo v prípade zaplnenia miest na sedenie môže byť preprava psa bez schránky odmietnutá. Ustanovenie tohto odseku s výnimkou prvej vety sa nevzťahuje na psov sprevádzajúcich zdravotne postihnuté osoby.
- 11.9. Z prepravy sú vylúčené:
 - I. nebezpečné veci,
 - II. veci, preprava ktorých je zakázaná právnymi predpismi,
 - III. zbrane, s výnimkou strelných zbraní príslušníkov ozbrojených síl a polície,
 - IV. veci, ktoré môžu ohroziť bezpečnosť alebo plynulosť prepravy alebo poškodiť, či znečistiť ostatných cestujúcich alebo autobus,
 - V. veci, ktoré svojím zápachom, odpudzujúcim vzhľadom alebo z iného dôvodu by mohli byť cestujúcim na ťarchu

XII. Dopravné nehody a iné mimoriadne udalosti počas prepravy

- 12.1. Mimoriadnymi udalosťami počas prepravy sú najmä:
 - I. dopravná nehoda autobusu,
 - II. požiar v autobuse,
 - III. úraz alebo náhle ochorenie, pri ktorom je ohrozený život alebo zdravie cestujúceho, pracovníka Dopravcu alebo iných osôb,
 - IV. nepredpokladané prerušenie dopravy, ktoré trvá dlhšie než 30 minút.
- 12.2. Ak cestujúci zistí, že je ohrozená bezpečnosť, život a zdravie cestujúcich, alebo sám utrpel úraz počas prepravy, či inú jemu spôsobenú škodu, je povinný to neodkladne oznámiť vodičovi.
- 12.3. Pri mimoriadnej udalosti je vodič povinný zastaviť autobus a vykonať opatrenia, aby nebola ohrozená bezpečnosť dopravy na mieste mimoriadnej udalosti.
- 12.4. Vodič je povinný nahlásiť mimoriadnu udalosť bezodkladne Dopravcovi podľa interných predpisov a poskytnúť nevyhnutnú pomoc cestujúcim, postarať sa o ich bezpečnosť, v prípade potreby zabezpečiť príjazd záchrannej zdravotnej služby a zotrvať na mieste do príchodu dopravného dispečera alebo iného oprávneného zástupcu Dopravcu.
- 12.5. Ak pri mimoriadnej udalosti došlo k úrazu, zraneniu, poškodeniu zdravia alebo usmrteniu osôb, k škode na autobusy alebo vybavení autobusu, resp. na inom majetku Dopravcu alebo Cestujúcich, je dotknutá osoba povinná poskytnúť Dopravcovi všetky údaje potrebné na riadne prešetrenie mimoriadnej udalosti.
- 12.6. Poškodený Cestujúci je povinný o vzniku a odhadovanej výške škody bezodkladne informovať vodiča autobusu, spísť s ním interný záznam a oznámiť mu údaje potrebné na prešetrenie vzniku škody, vrátane rozsahu škody a identifikačných údajov cestujúceho. Dodatočne nahľásená mimoriadna udalosť, o ktorej neexistuje žiadny záznam a nie je možné zo strany dopravcu riadne prešetriť, sa považuje za neopodstatnenú. Ak poškodený cestujúci bezodkladne neoznámi mimoriadnu udalosť vodičovi, nie je možné na ňu prihliadať.
- 12.7. Dopravca zabezpečí náhradnú dopravu do cieľovej zastávky iným autobusom bezodplatne.

- 12.8. Cestujúci, ktorí utrpeli v dôsledku osobitnej povahy dopravy zranenie, majú nárok na náhradu spôsobenej škody na zdraví v súlade s ust. 427 a nasl. Občianskeho zákonníka a zák. č. 437/2004 Z. z. o náhrade za bolesť a náhrade za stáženie spoločenského uplatnenia v platnom znení (ďalej len „zák. č. 437/2004“).
- 12.9. Pozostalí po zomrelých Cestujúcich, ktorých smrť bola spôsobená osobitnou povahou prevádzky dopravy, majú v súlade s príslušnými aplikovateľnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka právo na náhradu ujmy v prípade smrti, vrátane náhrady primeraných výdavkov na pohreb.
- 12.10. Cestujúci, ktorým v dôsledku osobitnej povahy dopravy vznikla škoda na prepravovanej príručnej batožine, majú nárok na jej náhradu v súlade s ust. § 427 a nasl. Občianskeho zákonníka v platnom znení. Ak cestujúcim vznikla škoda na prepravovanej cestovnej batožine, majú nárok na náhradu škody podľa bodov 11.14. - 11.15. tohto prepravného poriadku.
- 12.11. Výška náhrady škody sa vypočíta v súlade s príslušnými ustanoveniami Občianskeho zákonníka a zák. č. 437/2004 v platnom znení.
- 12.12. V prípade nehody v dôsledku prevádzky autobusu Dopravca zabezpečí primeranú a náležitú pomoc v súvislosti s okamžitými praktickými potrebami cestujúcich po nehode. Takáto pomoc zahŕňa v prípade potreby ubytovanie, jedlo, oblečenie, dopravu a uľahčenie prvej pomoci. Poskytnutie akejkoľvek pomoci sa nepovažuje za uznanie zodpovednosti.

XIII.Uplatňovanie práv, reklamácie

- 13.1. Cestujúci uplatňuje u Dopravcu práva a nároky vyplývajúce z tohto prepravného poriadku bez zbytočného odkladu; ak sa práva neuplatnili najneskôr do troch mesiacov odo dňa, kedy mal uplatňovaný nárok vzniknúť, zaniknú. To neplatí v prípade nárokov na náhradu škody na batožine cestujúcich, ktoré môže cestujúci uplatniť u Dopravcu najneskôr do šiestich mesiacov od vzniku škody a v prípade nárokov na náhradu škody na zdraví, ktoré môže cestujúci uplatniť priamo na súde v premlčacej dobe podľa príslušných ustanovení Občianskeho zákonníka.
- 13.2. Cestujúci je povinný uplatniť svoje práva a nároky písomnou reklamáciou, v ktorej presne a jasne vymedzí, ktoré jeho práva boli akým spôsobom dotknuté a akú kompenzáciu požaduje a zároveň vznik svojich nárokov primerane odôvodní. Cestujúci je oprávnený doručiť Dopravcovi reklamáciu poštou na adresu jeho sídla alebo osobne v zákazníckom centre Dopravcu. Ak sa reklamácia týka služieb vodiča autobusu pri vykonávaní prepravy, je cestujúci oprávnený podať reklamáciu aj priamo u dotknutého vodiča.
- 13.3. **Adresa sídla dopravcu:**

ARRIVA Liorbus, a.s.
Bystrická cesta 62
034 01 Ružomberok
Slovenská republika
e – mail: sekretariat.rk@arriva.sk
www.arriva.sk/liorbus
- 13.4. Ak cestujúci podáva reklamáciu ústnou formou, spíše oprávnený zamestnanec Dopravcu o podaní reklamácie zápisnicu, ktorú je reklamujúci cestujúci povinný podpísat.
- 13.5. Ak reklamácia nemá náležitosť uvedené v bode 13.2., Dopravca vyzve reklamujúceho cestujúceho na jej doplnenie v lehote nie kratšej ako 7 pracovných dní. Ak reklamujúci cestujúci v určenej lehote reklamáciu doplní, platí, že bola podaná včas. Ak cestujúci reklamáciu v určenej lehote nedoplní a z podanej reklamácie nevyplýva dôvod na uznanie nárokov reklamujúceho, Dopravca reklamáciu odmietne.
- 13.6. Dopravca je povinný najneskôr do 1 mesiaca od prijatia reklamácie informovať reklamujúceho cestujúceho o tom, či je reklamácia opodstatnená, odmietnutá alebo sa stále vybavuje. Oznámenie o konečnom vybavení reklamácie musí Dopravca doručiť reklamujúcemu cestujúcemu najneskôr do 3 mesiacov od prijatia reklamácie. Dopravca nenesie zodpovednosť za to, že sa na reklamujúcim uvedenú kontaktnú adresu nepodarilo odoslaný písomný doklad doručiť.

- 13.7. Škodu, vzniknutú cestujúcemu pri pravidelnej preprave osôb tým, že preprava nebola vykonaná včas (meškanie zavinené Dopravcom dlhšie ako 60 minút), resp. tým, že sa neuskutočnila, je Dopravca pri splnení podmienok uvedených v ods. 1 až 5 tohto článku povinný nahradíť, najviac však do výšky cestovného zaplateného Dopravcovi (§763, ods. 1 a 3 Občianskeho zákonníka v platnom znení).
- 13.8. Dopravca vráti zaplatené cestovné, alebo jeho časť za nevyužitý lístok pre jednotlivú jazdu v prípade prerušenia spoja z prevádzkových dôvodov a v prípade meškania spoja zavineného Dopravcom dlhšie ako 60 minút.
- 13.9. Ak sa za vrátený cestovný lístok zasiela poštou, Dopravca má právo zrazit si náklady na poštovné. Pri nevyužití alebo len čiastočnom využití cestovného lístka z viny Dopravcu sa storno poplatok a náklady na poštovné cestujúcim neúčtujú.
- 13.10. Ustanovenia v bode 13.7., 13.8./ čl. 13 platia aj pre dovozné za batožinu, psa a živé spoločenské zvieratá.
- 13.11. Dopravca ma právo odmietnuť vybavenie reklamácie v prípade ak:
 - I. reklamácia nebola podaná v súlade s prepravným a reklamačným poriadkom,
 - II. reklamáciu si reklamujúci uplatňuje po uplynutí lehôt stanovených v tomto reklamačnom poriadku,
 - III. reklamácia nebola podaná oprávnenou osobou.
- 13.12. Pokiaľ reklamujúci nie je spokojný so spôsobom, ktorým Dopravca vybavil jeho reklamáciu alebo ak sa reklamujúci domnieva, že Dopravca porušil jeho práva, má možnosť obrátiť sa na Dopravcu so žiadosťou o nápravu. Ak Dopravca na žiadosť o nápravu odpovie zamietavo alebo na ňu neodpovie do 30 dní odo dňa jej odoslania, spotrebiteľ má právo podať návrh na začatie alternatívneho riešenia svojho sporu podľa ustanovenia §12 zákona 391/2015 Z. z. o alternatívnom riešení spotrebiteľských sporov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Alternatívnym riešením sporu je postup subjektu alternatívneho riešenia sporov podľa tohto zákona, ktorého cieľom je dosiahnutie zmierlivého vyriešenia sporu medzi stranami sporu.
- 13.13. Príslušným subjektom na alternatívne riešenie spotrebiteľských sporov s predávajúcim Arriva Liorbus, a.s. je:

Ústredný inšpektorát Slovenskej obchodnej inšpekcie
 P. O. BOX 29
 Bajkalská 21/A
 827 99 Bratislava

Adresa na podávanie podaní v elektronickej podobe: info@soi.sk

alebo iná oprávnená právnická osoba zapísaná zozname subjektov alternatívneho riešenia sporov vedenom Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky (zoznam je dostupný na stránke <http://www.mhrs.sk>). Spotrebiteľ má právo voľby, na ktorý z uvedených subjektov alternatívneho riešenia spotrebiteľských sporov sa obráti.

- 13.14. Ostatné právne vzťahy medzi dopravcom a reklamujúcim, výslovne neupravené týmto reklamačným poriadkom, sa budú riadiť príslušnými ustanoveniami všeobecne záväzných právnych predpisov platných na území SR.
- 13.15. Spory, ktoré môžu vzniknúť medzi zmluvnými stranami pri vybavovaní a uplatňovaní reklamácie, budú riešené v prvom rade mimosúdnou cestou. Ak napriek tomu nedôjde k dohode, platí, že v prípade sporu je pre jeho rozhodnutie príslušný súd v sídle dopravcu.

XIV. Straty a nálezy

- 14.1. Ak vodič našiel vo vozidle po odchode všetkých cestujúcich nález (opustenú batožinu), ktorý je možné považovať za stratený alebo zabudnutý, alebo ak cestujúci odovzdal nález vodičovi, ktorý našiel vo vozidle, vodič je povinný nález prevziať. Potraviny nepatrnej hodnoty nepokladá dopravca za nález, ale za odpad.

- 14.2 Ak sa cestujúci, ktorý nálež stratil alebo zabudol vo vozidle, prihlási u vodiča a nie sú pochybnosti o pravdivosti jeho tvrdenia (správne popíše nálež alebo obsah nálezu), vodič je povinný mu nálež vydať s podmienkou, že cestujúci sa preukáže osobnými údajmi (napr. občiansky preukaz, cestovný pas, vodičský preukaz a pod.), vykoná zápis v dennom zázname o výkone vozidla (meno, priezvisko, adresa bydliska, dátum narodenia, evidenčné číslo preukazu totožnosti cestujúceho) a cestujúci prevzatie nálezu potvrdí podpisom.
- 14.3 Dopravca zhromažďuje a vydáva nálezy v informačnej kancelárii dopravcu. Cestujúci si môže nálež vyzdvihnúť v deň straty u vodiča vo vozidle, v ďalších dňoch v informačnej kancelárii príslušnej prevádzky dopravcu.
- 14.4 Stratené a nájdené veci podľa povahy sú uskladňované po dobu 30 dní. Ak si osoba - vlastník veci nevyzdvihne ani do 30 dní odo dňa, kedy boli nájdené, odovzdá ich dopravca príslušnému miestnemu orgánu štátnej správy postupom podľa §135 ods.1 Občianskeho zákonníka.
- 14.5 Ak je medzi nájdenými vecami občiansky preukaz alebo cestovný pas, dopravca je povinný zabezpečiť jeho bezodkladné odovzdanie najbližšiemu policajnému útvaru oproti potvrdeniu.
- 14.6 Osoba, ktorá si nájdené veci vyzdvihne do 30 dní po ich nájdení je povinná zaplatiť poplatok za každý deň uskladnenia vo výške 0,30 €.

XV. Záverečné ustanovenia

- 15.1 Tento prepravný poriadok je voči cestujúcim účinný dňom 1.8.2022 a považuje sa za súčasť návrhu na uzavretie zmluvy o preprave osôb.
- 15.2 Všetky zmeny a doplnky prepravného poriadku nadobúdajú účinnosť dňom ich zverejnenia na webovom sídle Dopravcu.
- 15.3 Tarifa a tarifné podmienky sú definované v Prílohách zmlúv o službách vo verejnem záujme a sú účinné v súlade s platnými Zmluvami o službách vo verejnem záujme.

V Ružomberku dňa 01.08.2022

Ing. Pavol Jendroľ
riaditeľ dopravy